

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXI.

Celovec, 31. velikega srpana 1912.

Št. 35.

Iz lastne moči.

Slabo so nas šteli pri ljudskem štetju, ne mnogo bolje potem v raznih listih, ko je zagledal beli dan splošni rezultat ljudskega štetja. Slovenski listi so mnogo razglabljali o minolem ljudskem štetju na Koroškem in iskali vzrokov nazadovanja. Toda noben list ni objavil kaj bistveno novega, razven nekaj pretiravanj v »Slovenskem Narodu«, »Edinosti«, pa tudi v drugih časnikih. Kar drži, je tako precej vse najprej navedel naš list, četudi smo našli samo nekatere poglavitne vzroke, iz katerih pa izvirajo samoposebi še razni drugi vzroki. Kljub temu pa nikakor nečemo trditi, da je bila vsa časnikarska kampanja vsled ljudskega štetja nepotrebna.

Vzrokov nazadovanja ne bomo vnovič navajali, pač pa hočemo vzeti v pretres nekatere trditve, ki smo jih čitali po raznih listih. Liberalci so spisali tozadevne članke bolj za svoje strankarsko izkoriščanje, kakor da bi res hoteli izslediti prave vzroke ponemčevanja in nuditi koroškim Slovencev v pomoč svojo roko. »Edinost« je potrebovala članke zase in je skušala na podlagi rezultata ljudskega štetja dokazati, da je edino politika tržaških Slovencev prava. »Slovenski Narod« je pa zopet razpravljal o svoji fiksni ideji, da more le liberalizem in politika kranjskih liberalcev zaježiti prodiranje nemštva na Koroškem. Kdor ima fiksne ideje, je pa ponavadi neozdravljiv, in če mu stokrat dokažeš, da se moti, se bo vendar iznova lovil za svojimi fiksni idejami (namišljenimi idejami, ki prevzamejo celega človeka, da mu jih ni mogoče izbiti tudi ne z najboljšimi dokazi). Zato bi bilo škoda vsake besede v tem pogledu. Naivno je, tožiti, da so bili na Koroškem posvetnjaki samo pomočniki duhovnikov, vpliva pa da niso imeli nikoli posebnega, odločilne

besede 'sploh nikdar. Kateri posvetnjaki pa? Tisti posvetnjaki, ki so hoteli narodno delovati, ne pa moči cepiti in razdirati, so bili vedno dobrodošli in niso imeli manj vpliva, kakor narodno duhovništvo; nasprotno, mnogokrat so duhovniki izražali srčno željo, da bi politično vodstvo prevzel kak posvetnjak, toda — ni ga bilo, dokler ni prišel dr. Brejc. Slovenska duhovščina je vedno kazala tako nesebično požrtvovalnost in neupognjeno značajnost, kakor je v enakih razmerah pri posvetni inteligenci ni ravno v izobilju.

Slovenske posvetne inteligence je bilo tako malo, da bi sploh ne bila mogla ustvariti kake lastne stranke, neodvisne od slovenske duhovščine; zato je naravnost smešno, če »Slovenski Narod« toži, da slovenski posvetnjaki niso hodili po samostojni poti.

Da slovenski liberalci prav nič ne poznajo politične zgodovine koroških Slovencev, potrjuje »Narodova« trditev, da so koroški slovenski politiki prakticirali »študentovsko politiko«. Res je, da je bila v dobi pred dr. Brejcem nekaj časa nekaka politična stagnacija, ali »študentovske politike« tudi tedaj niso uganjali. Politika koroških Slovencev je bila vedno smotrena, mogoče bolj kakor v drugih deželah; če pa ni imela pravih uspehov, gre to na račun posebnih, izjemnih razmer. Andrej Einspieler je ustvaril program, kakor ga ni imela nobena druga politična stranka na Slovenskem, moč je bil drugim politikom za 50 let naprej! In po tem programu so delovali njegovi nasledniki. Kdo pa uganja dandanes študentovsko, ali rečimo raje otroško politiko, o tem bo sodila nepristranska zgodovina.

Prav puhla fraza je tudi, če se očita voditeljem koroških Slovencev, da so pred vsem pozabili, da ima nemški živelj na Koroškem vse drugačno moč in veljavo kakor

na Kranjskem, Primorskem in tudi na Sp. Štajerskem. Na Koroškem smo se tega vedno zavedali in žal le zaman trobili v ušesa Slovencev v drugih deželah. Le dopisniki liberalnih listov dokazujejo, da tega še niso spoznali, ker pripisujejo nazadovanje slovenskega življa S. L. S., oziroma voditeljem koroških Slovencev, namesto tisti izredni moči in veljavi nemškega življa na Koroškem, ki ga ne nahajamo tudi ne na Spodnjem Štajerskem, tem manj seveda v Trstu.

Čisto navadna, pa tudi grda laž je, da bi bilo politično vodstvo koroških Slovencev agitiralo zoper šolo sploh ali zoper pouk nemščine v šolah. To se je morda zgodilo v eni ali drugi občini, kjer so nerodni krajevni voditelji »morda« kaj takega zagrešili, ali vodstvo koroških Slovencev tega nikdar ni storilo, marveč je vedno zahtevalo le slovenski učni jezik v šoli. Zavzemalo je torej le isto stališče, kakor ga zavzema še dandanes. In tega stališča ne sme in ne bo nikdar zapustilo, če noče — smrti koroških Slovencev. Da bi bili zoper pouk nemškega jezika, so trdili, to je laž ali le nemškutarji, oziroma nemški nacionalci, da bi ljudstvo preslepili!

Da bi bil dr. Brejc streljal v boju za narodno enakopravnost čez cilj, more trditi le tisti, ki je zadovoljen z razmerami pri sodiščih na Koroškem, vsled katerih niso imeli Slovenci dejansko pravic, ki so jim zagamčene po zakonih, ali pa tisti, ki sodi sedanji nemškonacionalni rod po tistem, ki je rezal kruh »pravice«, to je krivice koroškim Slovencev še pred 20 leti. Naravnost smešno je, če meni kdo, da bi brez — vse hvale vrednega — načelnega boja dr. Brejca bili nemški nacionalci pustili pri sodiščih Slovencev le trohico pravic! Dr. Brejc je začel čisto prav, želeli pa bi bilo, da bi ga bila vsa Slovenija v tem boju podpirala malo

Podlistek.

Lepa Rozika.

(Vizija. — Spisal A. B.)

XX.

Možje, nocoj lepé povesti
gotovo vam vse ne povem.
Ze pozno je, po rimski cesti
sodeč... Pa jutri zopet sém
zvečer se v družbi bomo zbrali,
povest lepé nadaljevali —

Šumela žita iz daljav,
seno duhtelo je z dobrav
in zvezde mirno so gorele...
Domov, misleč, počasi šli,
pred nami pa z grabljicami
so fantje. A vsem onemele
so grla mlada. Marsikdo
otiral solzno je oko...

Tretje poglavje.

I.

Pograbili smo vse, senene
so lonce stale naokrog,
v večerni zarji ožarjene
mege hitele čez obok
neba... Nocoj so nam dekleta,
zapoved starega očeta
izpolnujoč, prinesle jed
na polje. Tajen se šepet
med njimi je razvil, mi moški

med tem smo jedli... Lep večer
se je napravil, blažen mir
ležal je naokrog... Otroški,
da, čut me v mraku je prevzel,
da ukal s fanti bi in pel...

II.

otožno pesem o devojki,
ki je v zeleno goro šla
in tožila tam mladi hojki,
da nima fanta zalega...
Pa kaj, ko star sem, na hrbitišči
že nosim križev pet, pa vrišči,
če se ti ljubi... A povest?...
Devojke prišle bliže sest
so k nam, a fantje pa polegli
prav poleg njih so, a tako,
da k dedu svoje so uho
nagnili. Da ne bi posegli
v povest, jih dedek posvaril,
smehljaje devam zapretil...

III.

»Pretekla od takrat že leta,
— če se ne motim, trideset —
A ko je zima trideseta
odšla, pomlad zelena spet
od juga solnčnega prispela
in travica ozelenela,
prišel je tujec v našo vas.
Da bedni Rozi je v obraz
podoben, govorili v vasi.
Ni upal vprašati nikdo,
od kje in kam in kaj, kako.
I on molčal je. Stari časi
so prišli spet v spomin ljudi
in spet nikogar bilo ni,

IV.

ki mu povest ni bila znana...
Cvetel je gozd in log duhtel
in zelenela vsa poljana,
a tujec mlad ni bil vesel.
Otožen se okoli šetal,
zvečer se v govor kmečki vpletal
in stare zgodbe mnogokrat
je mračen gost poslušal rad.
A vendar ni se htel izdati
in vaška radovednost ni
odkriti mogla tajnosti,
neznanca mogla ni spoznati.
Podobnost? — Človek je enak
človeku, tak si kmalu vsak

V.

je mislil. Tujec čuden mirno
v gostilni vaški je živel.
Čez dan doma je bil, z večerno
iz hiše zvezdico odšel,
ves temen, grozen, strašen, mračen,
kot pred nevihto dan oblačen.
Gostilničarka, da bogat,
je pravila, je tujec mlad.
In res se nosil je bogato,
obleko čedno je imel
in ob nedeljah si pripel
verižico na prsi zlato.
Berača tudi ni poslal,
prav slednjemu je darček dal.

VI.

Nikdo ni znal, kod tujec hodi
po noči, ko vse mirno spi —
»Čudak! — Gotovo je po modi:
v tem okrog, čez dan leži...«

bolj iskreno, dejansko, ne samo pri odvetniških konferencah, in da bi mu vsi odvetniki slovenski brez razlike sledili! Ne bomo valili — tako pavšalno kakor liberalci znajo — krivde, da ni bilo zaželjenega uspeha, izključno slovenski delegaciji, čeravno bi bila res v tem oziru lahko malo več storila, ne rečemo doseglja. Da Slovenci nismo dosegli, kar bi radi, je vzrok političen položaj. Tega razumnim politikom vendar ne bo treba še razlagati kakor otrokom abc.

»Slovenskega«, v resnici nemškutarškega učiteljstva ni spravilo v nasprotni tabbor vodstvo koroških Slovencev, marveč le borba za kruh, nemškonalni terorizem, podkupovanje nasprotnikov in nazadnje tudi neznačajnost.

Koroške voditelje, od nepozabnega Einspielerja do dr. Brejca, moramo le občudovati, da v teh izredno težavnih razmerah niso popolnoma obupali, da so z majhnimi razpoložljivimi sredstvi v boju zoper močnega, od vseh vlad podpiranega nasprotnika, vztrajali in še obdržali to, česar bi morda ne bili ob enakih razmerah nikjer drugod! In kako malo podpore smo dobivali Slovenci od drugod! Slišali smo mnogokrat lepe besede, žrtev pa malo! Neupogljiv optimizem je vodil koroške Slovence, in v času, ko so drugi malodušno tožili o izumirajočih koroških Slovencih, je mlajši rod brez tožbe, poln zaupanja, obdan od brezštevilnih sovražnikov in nevarnosti, stopil krepko na plan in kljuboval hudim sistematičnim navalom nasprotnika. Res, da se je učil pri tem od drugih Slovencev, pred vsem od štajerske mladinske organizacije, toda delo, ki ga je izvršil, je njegovo in samo njegovo. Uspehe na izobraževalnem polju smo dosegli sami. Po vzoru starih štajerskih rodoljubov smo si slovenski Korošci ustanovili zopet sami, iz lastne sile, gospodarsko organizacijo. »Koroško slovensko ljudstvo se politično probuja, gospodarsko krepi in kulturno izobrazuje« le po lastnih močeh! O tem bi lahko pisali cele razprave, in morda še pride čas za to!

Pozicija koroškega slovenstva se pa s politično pozicijo celokupnega slovenstva žal ni posebno utrdila, toda smelo trdimo, da ne po naši krivdi. Le »Slovenska Straža« je storila svojo dolžnost in koroške Slovence — seveda po svoji možnosti — podpirala.

Če pregledamo politično zgodovino slovenskega naroda na Koroškem, moramo reči, da je iz svoje moči dosegel, kar ima dejanskih uspehov.

Brate po drugih deželah bomo klicali tudi v bodoče na pomoč, jih prosili, od njih

sodelovanja zahtevali, ker je to njihova sveta dolžnost in sicer pred vsem v njihovem lastnem interesu, toda preteklost nas je izučila, da se pri tem ne bomo zanašali le na nje, ampak predvsem na svoje skromne moči!

Kako škoduje alkohol.

Človek, ki neizmerno uživa alkoholne pijače, zgubi predvsem pogum in veselje za delo.

Drugič! Alkohol zmanjša v človeku delavno moč, in sicer telesno in duševno. Hribolazci se morajo n. pr. pred vsakim večjim naporom vzdržati zavživanja alkohola, ker bi drugače ne mogli dolgo vztrajati. To pomenja, da vino ne daje moči.

Tretjič! Alkohol množi slučaje ponesrečenja. To dokazuje statistika. Ob ponedeljkih zjutraj je največ nesreč, ker se v nedeljo zvečer največ pije.

Četrtač! Alkohol provzroča tudi nevarne bolezni, n. pr. bolezni na srcu, obistih, jetrih itd. Po nezmernem uživanju alkohola postane človek dostopen zlasti tuberkulozi. To se zlasti vidi na delavcih v tvornicah. Delavci, ki so vdani nezmernemu popivanju, postanejo kaj radi jetični, dočim ostanejo trezni delavci kljub slabemu zraku v tvornicah zdravi.

Slovenci! Bodite trezni! Le trezni gospodarji napredujejo v gospodarstvu in le trezni narodi se ohranijo. Narodi, ki so udani kralju alkoholu, podležejo drugim narodom, ki so trezni.

Velika loterija „Slov. Straže“.

V Slomškovem letu vabimo vse Slovenke in Slovence k sodelovanju za rešitev onega, kar znači našo narodno bodočnost — revne slovenske mladine. Petdesetletnice smrti Antona Martina Slomška se ne moremo lepše spominjati, kakor da vsi, vsak po svojih močeh pripomoremo, da se vse slovensko ljudstvo zavzame za to, da se veliko podjetje »Slovenske Straže« na krist revnim slovenskim otrokom kar najsičajnejše izvrši.

Vseslovenski narod — revnim svojim otrokom — to bo najlepši spomenik na grob narodovega apostola Antona Martina Slomška, ki je bil najodličnejši buditelj in vzgojitelj slovenske mladine.

Obupni klici, ki so prihajali »Slovenski Straži« za pomoč revni slovenski mladini, so napotili »Slovensko Stražo«, da stopi pred slovensko ljudstvo z veliko loterijo in tako poizkusi dobiti blagemu narodnemu namenu večjo pomoč. Čisti dobiček se porabi edino le za ubogo slovensko mladino. To

doseči pa imamo čas samo nekaj tednov, ker rok za žrebanje je že 18. novembra. Zato je pri razpečevanju srečk tembolj nujno sodelovanje vseh, ki jim je resno za našo revno mladino.

Loterija obsega 100.000 srečk in 1554 krasnih dobitkov

v skupni vrednosti 20.000 K!

Srečka samo 1 K! — Srečka samo 1 K!

Prvi glavni dobiček v vrednosti 5000 K:

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave, ali

4 do 6 in pol HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica.

Drugi glavni dobiček v vrednosti 1000 K:

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

Tretji in četrti glavni dobiček v vrednosti po 500 K:

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za košnjo.

Ostali dobitki so vredni 13.000 K, in sicer:

Deset dobitkov v vrednosti po 100 K.

Štirideset dobitkov v vrednosti po 50 K.

Sto dobitkov v vrednosti po 20 K.

Dvesto dobitkov v vrednosti po 10 K.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 K.

Dobitki obstoje v dragocenostih in v različnih gospodarskih in gospodinjstkih predmetih.

Posebni loterijski odbor, kateremu je kot državni nadzornik pridružen gospod finančni svetnik Pavel Jerovec, nadzoruje vse delo in dobitke, tako, da je lahko vsak zagotovljen, da bo res dobil dobitke v označeni vrednosti. To je častna zadeva loterijskega odbora, ki poleg tega jamči pri finančnem ministrstvu za vrednost dobitkov.

Plemenita misel je zasnovala loterijo »Slovenske Straže« blagemu namenu, ki nora biti enako drag vsakemu Slovincu. vsaki Slovenki, saj gre za najbolj trpeče med nami, za one, ki so vsak dan v nevarnosti, da ne bodo več naši. Zato:

naročajte srečke pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani!

Prečastito slovensko duhovščino, naše svetne zaupnike, naše vrlo dijašivo, naše občinske in društvene tajnike, Vas vse prosimo za nujno sodelovanje. Od povsod nam naznanjajte tudi prodajalne srečke! **Sijajnemu uspehu loterije »Slovenske Straže« bodi posvečeno naše delo v prihodnjih tednih.**

Tako so menili vaščani,
pod lipo vaško v miru zbrani.

O letini pogovor bil,
kdo letos bode več kosil,
kaj vina, če ne bode toče,
prinesel bode vinograd
in kakšen jabolok, grušek sad,
če most bo delati mogoče.
A fantje poleg so deklet
prepevali in smeh, šepet

VII.

in namigavanja prikrita
z očmi, a vse okoli mir
in mrak in vanj bledó razlita
svetloba lune . . . Ta večer . . .
Nikdar ne bodem ga pozabil . . .
Lepota, mir me je izvabil,
da pustil družbo sem takoj
in šel v poljano, v mrak, v pokoj.
Ob cesti stali so topoli,
v njih veter lahko se igral
in z lističi je šepetal,
s skrivnostjo v polju naokoli,
pogovor bajen z njo razplel.
V grmovju slavček je žgolel

VIII.

si pesem o cvetočem maji . . .
Jaz šel sem samcat prek poljan . . .
Župan sem bil takrat v okrajih,
od vseh visoko špoštovan . . .
Ne vem, kaj me je v polje gnalo,
a srce mi je burno plalo,
pred temno slutnjo sem drhtel . . .
Ko tiho mimo žegna šel,
nekoga slišal sem ihteti . . .
Potihoma sem vstopil v vrt
miru . . . Nad vrati smrt

železna . . . po grobeh se cveti
priklanjali . . . Tje v kot sem šel,
kjer nekdo vroče je ihtel

IX.

Potihoma sem se približal
in kot začaran sem obstal,
če varam morda se, zamižal . . .
V svetlobi lunini spoznal
v neznancu tujca, ki ponoči
v poljano hodil . . . V solzi vroči
neznane boli je hladil . . .
Kdo tujca z bolje napojil?
Zakaj je v kraje prišel naše? . . .
Brž padlo mi potem v spomin
podobnost tujca Rozi, in
da nekdo dajal za njo maše
že dolgo časa . . . Ah, in tu,
tu Rozin grob je, dom miru . . .

X.

Pristopil k njemu sem, na rame
nalahno roko sem mu del.
Vzdrhtel in se ozrl vame
in ves ko zid je prebledel.
V zbledelo lice mu sijala
je luna, močno trepetala
mu roka . . . malo da ni pal,
da nisem jaz ga podržal.
V strahove ni verjel nobene,
ustrašil ni se, tega le
se bal, da bodo vsi ljudje,
kdo je, zdaj zvedeli od mene.
Tako mi je potem dejal . . .
Besedo možko sem mu dal,

XI.

a on povabil v stanovanje
me svoje, v krčmo vaško, kjer
začel je pripovedovanje

o svojem žitju. Da bankir
je in da prišel rojstne kraje
ogledat in da je najslaje
mu v duši osamljeni, ker
na žegen hodi vsak večer
h gomili mame zapuščene . . .
Na mizo sladko vino dal
in se turobno mi smehljal
in prosil me, da res nobene
besede ziniti ne smem,
neznanec rad bi bil ljudem.

XII.

Obljubil sem mu odhajaje,
da nikdo zvedel nič ne bo
in »lahko noč« mi šepetaje,
mi roko stisnil je krepko.
Jaz sem molčal, nikdar besede
prelomil nisem, da sosede
z novico bi zadovoljil
in tajnost temno jim odkril.
Živel je dalje složno v vasi,
zvečer na žegen hodil je
in po poljani blodil je,
še h kmetom nam prisedel včasi
in z nami možko modroval,
kot bi od rojstva nas poznal.

XIII.

Povesti te nadaljevanje
vam bodem, ljubljani, prebral,
— pri teh besedah je notranje
prišitke jopiča razpral,
iz njih papirje je izvlekel
in s solznimi očmi je rekel:
Poglejte rokopis zbledel —
Tu pisano je vse, trpel
kar Repič mladi je po sveti.
Poslušajte: — — — — (Konec sl.)

kmalu spoznal, če ne izključno, pa vsaj po ogromni večini slovensko. A kako se začudim, ko grem počasi naprej po cesti mimo hiš in berem tukaj »Gasthaus«, tam »Fleischhauerei« itd. Ali je kaj takega mogoče v slovenski občini? Še dvojezičnega napisa ni! No, si mislim, Slovenci smo pač priznani najprizanesljivejši ljudje na svetu, posebno pa to velja menda o Korošcih. In tako jo maham naprej po cesti mimo občinske hiše. A glej ga spaka, kaj pa je to, se vprašam, ko tu zagledam naenkrat dvojezičen napis za občinsko hranilnico in posojilnico. Mislil sem si na prvi hip: ta mora gotovo biti slovenska. Toda čudno se mi je zdelo, kako se to vjema: občina v nemčurskih rokah, občinska hranilnica pa v slovenskih. In ko ravno to premišlujem, mi pride mladi delavec nasproti; pozdravim ga slovensko in ker mi prijazno slovenski odzdravi, sem se ojunčil in ga vprašal, kaj je pravzaprav s posojilnico in zakaj ima dvojezičen napis. Nato mi je začel pripovedovati, da je sicer v nemčurskih rokah, da se pa tukaj povsod tako dela od strani naših nasprotnikov in da so to le limanice za slovenske ptiče, da je znotraj na vratih celo samoslovenski napis, a uraduje se vendar le samonemško. »Imamo tukaj«, je pravil nadalje, »tudi staro slovensko posojilnico, kateri tale tukaj skuša delati konkurenco. — Ustanovil je to nemčursko posojilnico župan Pristov, ko so ga bili našinci pred nekaterimi leti vrgli iz odbora slovenske posojilnice. — Ta odgovor me je pa spravil popolnoma iz ravnotežja, in naprej grede sem ogorčeno premišljeval o tej hinavski špekulaciji na ljudsko nezavednost: zunaj dvojezičen napis, da se privabi kmeta; znotraj na vratih celo samoslovenski, da ne spregleda in jo popiha še o pravem času; ko ga pa enkrat imajo popolnoma v svojih rokah, potem je pa brez ozira vse nemško. Kakor sem se pozneje prepričal, je ta posojilnica, v katero donašajo nezavedni Slovenci svoj težko prislužen denar, učlanjena pri zvezi koroških nemškonacionalnih posojilnic in v njenem odboru sede sami Nemci in nemčurji razun dveh, ki se pa menda že dolgo kesata, da sta se prenašla in vstopila v ta odbor, kjer sedaj tem ljudem služita le za štafažo.

To sem torej doživel v Prevaljah in si tudi dobro zapomnil; na svojem nadaljnjem potovanju po Koroškem sem potem napravil tudi še marsikatero tako izkušnjo, a prišla mi je vselej ta misel: Prav pasje slabo se mora že goditi tem nemčurskim posojilnicam, da se morejo vzdrževati le z lovom na naše ljudi.

Šmarjeta v Rožu. V zadnjem »Štajercu« se tukajšnji dopisun prav po farizejsko zaletava v našega gospoda župnika, češ, da božje službe prav ne opravljajo, ker so šli s šmarješko procesijo na Visoko Bistrico romat, po njegovem »sprehajati se«. Neumno je pravzaprav odgovarjati na to; ampak ker dopisuna in njegove čedne prijateljčke božja služba tako zelo skrbi, akoravno jih velikokrat zavoljo kšefta ali lova ali mačka ni v cerkev, moramo enkrat odgovoriti. Naš g. fajmošter božjo službo natančno in prav opravljajo. Ako bi dopisnik prišel v cerkev vsakokrat, bi vedel, da imajo že nad dva meseca vsakokrat drugo sveto mašo v Šmarjeti. Za Apače morajo skrbeti, ker so tudi za to faro dušni pastir. In da imajo tudi večkrat sveto mašo v Apačah, jim gre le čast in hvala, ker zato več trpijo. Mi v Šmarjeti škode zategadelj nimamo, ker imamo navrh drugo mašo. Apačani so pa g. fajmoštru hvaležni, da imajo prvo sv. mašo — in to večkrat kakor dozda. In tudi Šmarječani iz Hmelš, Sela, Vrha in Zgornje vasi radi hitimo k prvi sveti maši v Apače, ker se od božje službe hitro vrnemo in potem svoje varhe pošljemo k drugi božji službi v Šmarjeto. Da se ta ali oni štacunar, katerega nikdar v cerkvi ne vidimo, zavoljo tega jezi, ker manj prodaja, nas in našega fajmoštra ne briga. Fajmošter so za farmane in dokler imajo zraven Apače, tudi Apačane tukaj, ne pa za štacunarje. Zavoljo tega ne bodo šli vprašati ne učitelja, ne štacunarja, ali smejo brati dve sveti maši, ampak le prevzvišenega kneza in škofa. Bogu in svoji vesti so odgovorni, nikdar pa omenjenim, še manj pa »Štajercu«. Na Visoko Bistrico so seveda šli, in sicer z nami Šmarječani romat. To so dvakrat naznanili v sveti cerkvi.

Procesija na Visoko Bistrico je od davnej vpeljana. Šmarječani imajo pred Veliko Gospojnico ta večer svoj blagoslov in na Vel. Gospojnico svojo sveto mašo. Gospod fajmošter so šli, ker so to vedeli kot nekdanji bistriški župnik. Zameriti jim noben ne more, ker tudi vemo, da se spodobi za g. fajmoštra, da vsaj prvokrat svoje farane vpeljejo. Če si ti, dopisun, in tvoji tukaj znani prijatelji tako pobožni (?), če vam ne gre le za kšeft, zakaj tudi vi niste šli romat? Mislim, da je boljše na božjo pot iti, kakor med božjo službo v gostilni sedeti ali z lovom cel Bogu posvečeni dan potratiti in na noč iti pijan domov, ali ker je nedelja ali praznik, dopoldan spat. Kako so se g. fajmošter sprehajali, kako so se romarji takrat sprehajali, le vprašaj jih! Zato pusti le, dopisunček, našega g. fajmoštra v miru. Šmarječani smo ž njimi zadovoljni, ker vidimo in vemo, da se nas, preprostega slovenskega ljudstva, ne sramujejo, da se med nami, v naši družbi dobro počutijo, da pa za vašo čedno družbo ne marajo. Da, pogruntali so vaš g. fajmošter, kajne? Prav je — in mi si le želimo, da bi taki zmiraj ostali. Sovraštva k nam in med nas niso prinesli. Sovraštvo med nami farani in fajmoštrom hočeš delati le ti, dopisun, hujskati nas hočeš zoper g. fajmoštra le ti s svojim govorjenjem po gostilnah in s svojim pisanjem v »Štajercu«. Uverjen bodi, da se g. fajmošter tvojeja »zmolanega befela« ne ustrašijo. To kar pišeš v »Štajercu«, že tvoji ljudje prej izblebetajo. Občina in tudi župan te bo težko ubogal. Če pa misliš »poprejšnjega, jako zaslužnega župana«, ta pa mogoče že; saj bi bil zopet rad župan in ključar, ampak mi se zahvalimo, ker častilca »Štajerca« za ta častna mesta ne rabimo. Zato te bodi sram, dopisun, da si med nami, da našo in svojo lastno faro v takem listu, katerega celo socialni demokrati imajo za nič vrednega, tako nesramno in lažljivo blatiš in v slab glas spravljáš. Eden za vse.

Železna Kapla. (Občinske volitve.) Dne 24. t. m. so se vršile občinske volitve za veliko občino Bela pri Železni Kapli. Udeležba je bila dovoljna. Iz kapelške, koprivniške in obirske župnije je prišla večina volilcev, iz Kort vsi, najstarejši, 85 let star, iz Koprivne. Kar pa so vsi navzoči kmečki volilci obžalovali, je žalostna resnica, da iz bližnje reberske župnije razen gospoda komendatorja ni bilo nobenega volilca. Zmagali smo na celi črti, ker smo vzdržali drugi in tretji razred in pridobili zopet nazaj prvi razred, ker so bili našinci soglasno izvoljeni. Slava zavednim volilcem!

Grebinj. (»Narodni Dom.«) Tržaška »Edinost« hoče vse boljše poznati naše razmere, kakor mi domačini. Pred kratkim je napadla velikovško posojilnico in kanonika Dobrovca, ker mora najemnik tukajšnjega »Narodnega Doma«, V. Hofmeister, iti. Najemnika silno hvali kot nesebičnega oštirja in trgovca. V kolikor je ta hvale vreden, lahko »Edinost« spozna iz tega, da mu je posojilnica morala odpovedati. Ako bi bil mož storil svojo dolžnost, bi se to ne bilo nikdar storilo. Kar piše »Edinost« o najemniškem kontraktu, je vse zlagano. Najemniška pogodba se ni sklepala pri nobenem notarju in je k ljub temu popolnoma pravilna, kar je priznalo tudi sodišče. Na podlagi te pogodbe je posojilnica tudi v postavnem roku Hofmeistru odpovedala, in je slednji odpoved tudi sprejel. Ker pa vsled raznih zaprek ni bilo mogoče dobiti do 1. marca t. l. novega najemnika, se je v postavnem roku sklenil z g. Hofmeistrom začasen dogovor, po katerem se mu je dovolilo, da sme še nadalje ostati, a samo tako dolgo, da pride novi najemnik. In ta začasen dogovor je pregledal tudi neki jurist, ki ga je odobril in ga je Hofmeister tudi podpisal. Torej ravno narobe, kar trdi »Edinost«. In ta začasen dogovor je odobrila tudi prva sodna inštanca, in na podlagi tega razsodila v prid posojilnici. In ravnokar je tudi prizivno sodišče v Celovcu odločilo v prid velikovški posojilnici. To naj bo kratek odgovor tržaški »Edinosti«, ki le naj v miru pusti take koroške zadeve, v katerih se toliko spozna, »kakor zajec na boben«.

Velkovec. (Zalostno!) Lutrovska »Bauernzeitung« se zgraža, da je »Mir« objavil, kaj znajo tukajšnji meščanski šolarji, namreč obešati se in z revolverjem se poškodovati. Omenjeni lutrovski list, ali bo-

lje rečeno nemškonacionalni dopisnik takorekoč zagovarja take žalostne poizkuse mlečnozobih paglavcev. Daleč smo prišli. Brezdvojnno je dotični članek skrpucal kak velikovski nemškonacionalni učitelj. Dobro! To nam katoliškimi Velikovčanom in Slovincem prinaja ravno prav. Poleg tega pa danes še pribijemo, da dotična šolarja nista bila nič posebno kaznovana. Seveda strogih kazni na tukajšnji meščanski šoli ne smejo rabiti, ker bi za to ponemčevalnico ne dobili dovolj učencev. Saj jih itak morajo iz cele Koroške vkup bobnati, da se izplača pouk. Slovenski stariši, pošljite svoje otroke v šentrupersko šolo! Tudi tam se otroci učijo nemščine!

Djekše. (Občni zbor hranilnice in posojilnice) pretečeno nedeljo se je vršil ob poveljni udeležbi in je bil zelo zanimiv. Pokazalo se je, da stoji zadruga na trdnih nogah, da vestno in natančno posluje in v živa zato splošno zaupanje. Denarni promet za leto 1911 je znašal 292.702 K 2 v., koncem leta je bilo skupno vložnega denarja 188.099 K 70 v in posojil 124.439 K 54 vinarjev. Posojilnična hiša se je precej popravila in izboljšala, kar je stalo 1886 K 19 vinarjev. Zaradi tega izdatka znaša čisti dobiček samo 215 K 10 vin., ki se je ves pridjal rezervnemu zakladu. Občni zbor je enoglasno izrekel popolno priznanje in iskreno zahvalo gospodu župniku Karolu Hraba, ki je devet let naš zavod vestno in požrtvovalno vodil ter ga s svojim neumornim prizadevanjem privedel do sedanjih lepih uspehov.

Zilica pri Podkloštru. (Živinska kuga) na gobcu in parkljih se je pojavila 21. avgusta na Zilici in v Podkloštru pri peterih posestnikih in se hitro širi. V teku šestih dni je že deset hlevov okuženih. Kljub temu, da se je kuga takoj javila občinskemu uradu, so potekli štirje dnevi, da je prišel iz Beljaka živinozdravnik ter odredil varnostne predpise. Interesirani živinorejci z opravičeno nejevoljo povprašujejo, zakaj takšno nedopustno zavlačevanje prevažne zadeve, ki lahko kmeta znatno oškoduje. Radovedni smo, kdo je kriv, ali beljaški sanitetni oddelek ali kdo drugi. Čemu neki taki natančni predpisi glede kuge, če se pa ne izvajajo? Od 25. avgusta naprej je za Podklošter živinski promet zaprt. (K temu imamo le pripomniti, da bi bilo treba zapreti tudi »človeški promet« k »Sommerfestu« 25. avgusta, o čemur poročamo že na drugem mestu, ker bodo Podklošterčani vsled kuge na gobcih in parkljih imeli pač več škode, nego koristi od tistega »Sommerfesta«. — Pripomba uredništva.)

Bekštanj. (Uradna lažnjivost in šlamparija našega župana na dnevnem redu.) Ni dovolj, da se je našemu županu Matevžu Wielitschu v Maloščah pred kratkem pri beljaški sodnji dokazala »uradna šlamparija«, ampak je, posebno kar se tiče »uradne lažnjivosti«, dosegel rekord. Ciril-Methodova družba je namreč vložila rekurz zoper uradno postopanje bekštanjskega župana, zadevno stavbeno dovoljenje za slovensko šolo v slovenskem jeziku. Župan je poslal to slovensko vlogo c. kr. okrajnemu glavarstvu s pripombo »um gültige Übersetzungs-Veranlassung, indem weder ich noch der Gemeindegemeindeführer der slovenischen Schriftsprache vollkommen mächtig sind und daher dieses Ansuchen nicht verstehen«. C. kr. okrajno glavarstvo je prestavo odklonilo, češ, ker ima pomanjkanje na osebju in ker to lahko stori kak občan. Župan M. Wielitsch je vlogo nato Ciril-Methodovi družbi vrnil s pripombo, da je tukajšnjemu uradu nerazumljiva in da c. kr. okr. glavarstvo vsled pomanjkanja osebja ne more v slovenščino prestaviti. Ni omenil pa g. župan tega, da je c. kr. okr. glavarstvo prepričano, da to stori lahko kak občan. Dalje pravi, da to »serbokroatische Schriftsprache« v občini nihče razen Ant. Gastlna ne razume, in da je ta spis za nje nerazumljiv. Prej sam prizna, da je to »slovenische Schriftsprache«, potem jo pa imenuje »serbokroatische«. Mi pribijemo to kot uradno šlamparijo in laž bekštanjskega župana M. Wielitscha, ker je mnogo oseb v občini, ki slovenski pismeni jezik v besedi in pisavi obvladujejo in je to dejstvo županu jako dobro znano. Da v njegovem dopisu ne manjka zlobnosti, to še posebej ne omenjamo, ker je itak znano, da ni sposoben

boljše manire, ampak da obstaja njegova modrost v zelo nizkem »Holzknechtdeutsch«. Celo njemu bi bilo v korist, ako bi slovenski šoli ne nasprotoval ter se prvi kot učenec v njo vpisal, da bi se vsaj toliko v njej naučil, kolikor je za dostojno županovo pismeno obnašanje neobhodno potrebno. On se pa tega boji, ker bi bilo potem konec neumnosti, katero on tako pristržno ljubi; oliko mu je neznana reč. — Habe die Ehre, Herr Bürgermeister von Finkenstein!

Velikovec. (Škandala.) Na cesarjev rojstni dan so zopet naši naceljni pokazali svoj avstrijski čut s tem, da zopet niso razobesili zastav. Neki posestnik je razobesil zastavo. Njegov sosed, po kojega žilah teče slovenska kranjska kri, ga je radi tega nahrtil z besedami: »Zakaj si pa danes izobesil zastavo?« Za odgovor je dobil zasoljene besede: »Seveda, če se priklatijo v Velikovec nemškonalni smrkolini, potem je vse mesto v zastavah. Ako pa obhaja naš sivolasi cesar svoj rojstni dan, tedaj se pa nihče ne gane.« Da, to je zares škandal! Ako se vrši kaka prusofilski prireditelj, ne vedo naši naceljni, koliko zastav bi izobesili. Na Hrvaškem vohajo za srbofili, med nemškimi nacionalci pa ne vidijo prusofilstva. Heil pa »Die Wacht am Rhein«, dann Österreich magst ruhig (!) sein!

Ruda. K dopisu »Allgem. Bauernztg.« od 9. avgusta 1912, šte. 32, omenim sledeče: Po cerkvenem pravu in po navodilu za duhovno zak. sodišče našega cesarstva § 208. je med razlogi, da se zakonskim dovoli začasna ločitev, imenovana tudi »nevarnost za dušni blagor« zakonskih. Ta paragraf ima svojo veljavo tudi za zakonska Janeza Oreschnika in njegovo ženo Jero rojeno Pfeifer. Lansko leto 29. jun. je Jan. Oreschnik izstopil iz katoliške cerkve in je prestopil k protestantovski veri. Seboj je potegnil tudi svojega dveletnega sinčka Alberta; kakor so pravili sosedje, si je prizadeval, prepovoriti tudi ženo, da bi prestopila, ali dosedaj se mu to še ni posrečilo; žena je ostala še stanovitna v katoliški veri in jej gre za to vsa čast. Sredi meseca junija t. l. pa je žena porodila deklico, katera bi morala biti po civilni in cerkveni postavi katoliško krščena, ali mož se je temu ustavljal in po sili zahteval, da naj krsti pastor, in žena je samega strahu pred možem privolila v to. Ko me je še pred krstom vprašala babica za mnenje v tej zadevi, sem odgovoril, da naj žena svoje pravice ne izpusti, in če mož ne odjenja, je boljše, da ga zapusti in se da začasno ločiti od njega, kakor da bi vse svoje otroke izročila luteranstvu in svojo vero spravljala v nevarnost. Torej ne iz jeze ali sovraštva, ampak zavoljo dušnega blagra žene in otrok sem dal ta nasvet začasne ločitve za slučaj, če mož ne odjenja. Da vera žene ni brez nevarnosti, se vidi tudi iz tega, da njen mož ni samo domačih nagovarjal za prestop k lutrovski veri, ampak tudi sosedje, posebno s posojevanjem lutrovskih knjig. Ali neka sosedova žena ga je dobro izplačala. Ko je zapazila, da njen mož prebira lutrovske bukve, mu jih je vzela rekoč: »V teh bukvah ni kaj o sveti maši« ter jih je kar vrgla v ogenj in sežgala. — Ta vzgled je posnemanja vreden. Če bi Oreschnikova žena bila tako odločna, bi morebiti bila odpad zabranila. Nadalje zagovarja dopisnik odpadnika ter pravi, da ni izpremenil vere, ampak samo veroizpoved (Konfession), da je protestantovska veroizpoved enake vrednosti z rimsko katoliško in državno pripoznana itd. Cel kup zmot in zvičaj je skrit v teh besedah. Vera je zapopadek resnic in dolžnosti, ki izhajajo za človeka iz njegove absolutne odvisnosti od Boga; veroizpoved (Konfession) pa je izpovedanje ali spoznavanje svoje vere. Vera in veroizpoved sta si tedaj v tesni zvezi med seboj; kdor izpremeni svojo veroizpoved, izpremeni tudi svojo vero. Kako tedaj dopisnik more reči, da je Janez Oreschnik izpremenil samo svojo veroizpoved, ne pa svoje vere? Vsak količkaj podučen kristjan ve, da je med rimsko katoliško in protestantovsko vero velik in bistven razloček, ker je Luter zavrgel mnogo naukov svete katoliške cerkve, in kako pisec o vsakem prepričanju hoče govoriti, ko sam ne ve, kaj je vera in kaj da veruje? Njemu je veroizpoved samo verska obleka. Nam katoličanom je vera in spoznavanje vere več, kakor kaka strgana verska obleka; vera je dar božji, po-

doben po besedah Gospodovih kvasu, ki prešine celega človeka in ga krepča na duši in telesu. Katoliška vera je čednost, po kateri imamo vse za resnico, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati. Kaj o odpadu uči sveta cerkev, vsak lahko bere v katekizmu. »Bauernztg.« je hotela pač tako zvito pisati, da bi zopet dobila kakega lahkovernega in slabo poučenega na svoje limanice. Da je v 16. stoletju Lutrova vera hudo razsajala na Koroškem, mi je znano, res je pa tudi, da Slovincem ni veliko škodovala, čeravno se je baron Ivan Ungnad iz Ženeka za to veliko trudil in tudi dosti denarja za to potrosil. Zato ni lahko misliti, da bi moji predniki bili luteranci. Kdor je zvest svojemu narodu, je navadno tudi zvest svoji veri in dober katoličan, zato si prizadevajo naši nasprotniki, da bi Slovence najprej ponemčili, ker bi jih potem lažje poluteranili. Zato se varujemo nemškutarije! — Janez Valoučnik, župnik.

Čuden uradnik je g. dr. Lahoung, komisar pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Beljaku, ki je zastopal 14. avgusta politično oblast pri občinskih volitvah v Strajvasi. Za nekega volilca smo imeli mi in nemškutarji pooblastilo, mi novejši, oni starejši. Gospod komisar da po večini nemškutarjski volilni komisiji na glasovanje, velja li starejši pooblastilo nemškutarjev. Kaj pa, da so kimali, oziroma vzdignili roke. Pa ni mogla obveljati ta modrost. Naš volilec je ugovarjal in nato šele pravi gospod župan, »da moramo ostati konsekventni«. Gospod župan, bodite konsekventni ali pa ne, novejši pooblastilo, na katerem so vsa starejša preklicana, mora obveljati. Kajne, gospod komisar? Pa to ni edina raca volilne komisije!

Profi bljuvanju in črevesnemu katarju

najlaže varujemo dojenca, ako jih prehranjamo s »Kufek« in mlekom. Oboje skupaj želodec dobro prebavi in v črevesu manj lahko kakor samo mleko preide v kihanje. »Kufek« daje mleku večjo redilnost, ga vsi otroci radi uživajo, vrhutega pa tvori racionalen prehod do trde hrane. 49.

Sv. Križ pri Belih vodah na Štajerskem. Petdesetletnica posvetitve križke romarske cerkve se bo vršila na angelsko nedeljo, to je 1. septembra, s sledečim sporedom: Prejšnji večer pridiga, nato rimska procesija s svečami in pete litanije. Na angelsko nedeljo zjutraj od pete ure naprej sv. maše in obhajanje. Ob sedmih slavnostna pridiga (profesor dr. Medved), slovesna sv. maša za dobrotnike križke cerkve in procesija s presv. Rešnjim Telesom. Ob 10. uri bo drugo sveto opravilo. — Kakor vse kaže, bo udeležba velikanska, ker se vsak še posebno zanima za priljubljenega slavnostnega govornika, ki bo v vzneseni besedi proslavljal posvetitelja cerkve, škofa A. M. Slomška. — Železniška postaja za Sv. Križ je Šoštanj.

Globasnica. V nedeljo, dne 18. velikega srpana, je bil vesel in naroden dan za Globasnico, ker se je uprizorila na našem odru narodna igra »Miklova Zala«, katera je nad vse pričakovanje uspela. Udeležba je bila od strani ljudstva naravnost ogromna. Igralci so svoje vloge izvrstno pogodili, zlasti se nam je prikupila s svojim nastopom Zala in njena nasprotnica Almira in njujin izvoljenec Mirko. Želeti bi bilo, da bi se igra še enkrat uprizorila.

Črna. Gospod Markovič, c. kr. orožniški vodja v Črni, pričakuje za časa svojega bivanja v Črni že v tretje veselega dogodka. Čestitamo! Gospod orožniški postajenačelnik Rajoh, pa je na dopustu, s katerega se baje več ne vrne na prejšnje mesto v Črno! Nam je seve zelo žal, da izgubijo tukajšnji fabricirani nemškutarji zopet enega toplega prijatelja. Slava njegovemu odhodu!

Šmarjeta v Rožu. Rojstni dan našega presvitlega cesarja se je v naši fari letos dvakrat opravljala, in sicer za šolarje v soboto, da tako naši učitelji, ker so z delom preobloženi, po veliki skrbi deželnega šolskega sveta zopet dobijo en prost dan, in v nedeljo za farane. Naš znani šolski vodja Gabron je zopet moral pokazati svojo veliko ljubezen do naših slovenskih otrok s tem, da je cesarsko pesem s njimi na koncu svete maše pel nemško. Ali se to pravi otroke vzgojevati, če celo to, kar mora vsakemu po Bogu in domovini biti nasvetejši, učijo naši učitelji naše otroke v tujem jeziku? Ali ni za to materni jezik najprimernej-

ši? Ali ni to izzivanje, ko si kaj takega upa učitelj, ki je od nas plačan, in to na kraju, v cerkvi, kjer se le slovensko moli, pridiguje in poje. Radovedni smo, ali je imel Gabron, štajerski rojak, za to dovoljenje od tukajšnjega župnijskega urada, Kaj poreče na to slavna c. kr. koroška vlada? (Pohvalila ga bo. Op. ured.) Zato se je obhajal v nedeljo rojstni dan našega presvetlega cesarja prav slovesno. Župnik so nas pri pridigi opomnili na našo dolžnost, da presvetlega cesarja ne nehamo ljubiti, za njega moliti. Sveta maša je bila slovesna s Tantum ergo in Te Deum, na vrh pa so nam naši izvrstni pevci krasno zapeli slovensko cesarsko pesem. Zunaj so pa topiči okolici oznanjali, da smo Šmarječani zvesti svojemu Bogu, domovini in cesarju! Hvala gre gospodu župniku, ki je zares pokazal, da je vojak.

Dob pri Pliberku. Dan duševnega užitka nam je bila paternuževa nedelja, ko so udje pliberškega izobraževalnega društva predstavljali ob obilni udeležbi lepo narodno igro »Divji lovec«, v kateri se proslavlja idealna ljubezen, ki se nahaja med našo mladino — žalibog — tako redko. Še posebej hvaliti izvrstne igralce, posebno v glavnih vlogah, bi bilo odveč. Vmes so prepevali znani žvabeški pevci. Spretni gospod aranžer, naj bi vas topli jug še večkrat prinesel k nam!

Črna. V nedeljo, dne 18. avgusta t. l. je priredila tukajšnja požarna bramba cesarsko slavnost rojstva našega presvitlega cesarja, obenem pa tudi zaslužno dekoracijo dolgoletnega prejšnjega načelnika požarne brambe g. Punzengruberja. Da je seve lepo, slaviti našega milega cesarja, se razume samo ob sebi; tudi je prav, slaviti moža, kot je g. Punzengruber, ker ima zasluge kot dolgoletni načelnik požarne brambe. Kar nas pa žali na svoji slovenski zemlji in kar po pravici zasluži karanja, je prenapetost nekaterih nemškonalnih petelinov, ki seve ob nobeni priliki ne morejo drugače, nego da pokažejo svoje protiavstrijsko mišljenje in imajo vrhunc svojega veselja v tem, da poslušajo »Die Wacht am Rhein« in »Das deutsche treue Mutterherz«, katere komade so jim na komando godbenega načelnika in željo drugih nacionalcev zaigrali popolnoma slovenski sinovi, ki še znabiti ne vedo, kaj pomenite te dve skladbi. Taki protiavstrijski komadi pri patriotskih slavnostih niso na mestu; požarna bramba varadar ni nacionalno propagandno društvo, ker mora služiti v splošno korist, ne pa v raznarodovanje ali pa za propagando za Berlin! To se je godilo na pristnih slovenskih tleh! Pomislimo, ako bi Slovenci na kakšnem nemškem kraju pustili zaigrati ali peti »Naprej zastava slave«, ki je melodiozno petkrat krasnejša kot »Die Wacht am Rhein«, bi nas Nemci drugače prijeli, kot pri takih slučajih storimo Slovenci. Vidi se potrpežljivost, ki je ravno vzrok, da ne pride naše ljudstvo k pravi zavednosti.

Timenica. (Ogenj.) V noči od 21. do 22. avgusta so pogoreli svinjski hlevi pri Wieserju v Škofjem dvoru. Ogenj je nastal po neprevidnosti deklet, ki je pozabila v svinjakih gorečo svečo. Le slučaju, da je zvečer močno deževalo in je bila noč popolnoma mirna, se je zahvaliti, da se ogenj ni dalje razširil.

Timenica. (Sadno leto.) Imamo letos zopet dobro sadno leto. Vse sadje dobro kaže. Upamo, da bo prišlo tudi dosti kupcev, saj tukajšnji kraj po svojem sadju slovi daleč na okoli.

Sveča. (Odgovor »štincam« od dne 26. t. m., št. 132.) V celovških »štincam« me nek zakoten dopisun napada ter daje duška svoji jezi nad tem, da sem dne 17. t. m., ko se je po končani šolarski maši začela peti cesarska pesem nemško, »kakor blisk šel od oltarja proč«, dočim da sem drugi dan, ko se je po cesarski maši pela ista pesem slovensko, ostal »lepo pri oltarju«, dokler ni bila pesem končana. Ako si skrivni dopisunček lasti pravico, meni predpisovati, kako dolgo smem in moram ostati pred oltarjem, naj mi vsaj navede dotični cerkveni predpis. Šolsko vodstvo si je dovolilo, v cerkvi popolnoma slovenske župnije peti cesarsko pesem nemško, ne da bi se poprej bilo obrnilo na cerkveno predstojništvo. Tem preje sem si smel dovoliti jaz, da sem po končani sveti maši in zahvalni pesmi zapu-

sti oltar, ne da bi bil poprej vprašal onega dopisuna. Ali vam je, gospod dopisun, sploh znano, kdo ima oblast, zapovedovati v cerkvi? — Nadalje pišete, da bi se isto nedeljo bilo moralo obhajati »žegnanje« pri št. Ruperta na Mačah ter da sem jaz to cerkveno slovesnost »kratkoma« preštavljal za dva tedna. Oprostite, gospod dopisun, ja Vas tu zopet nisem prosil dovoljenja! To-la prej moram še vedeti Vaše ime. Ali tukaj ste se enkrat precej vrezali. Znanenje, da navažno ne zahajate k službi božji. »Žegnanje« bi se moralo vršiti dne 25. t. m. in ne 18. t. m., ter se je preložilo na 1. septembra, torej za eno nedeljo, ne za dve, kakor pišete vi. Sicer pa se je to zgodilo v sporazumljenju s cerkvenimi ključarji in na željo Mačanov samih, ki so se hoteli udeležiti orlovske slavnosti dne 25. t. m. Gotovo pa poznajo Orli več patriotizma kakor pristasi Vaše »Stüdmärke«. Zato se ne smete čuditi, da sem zanje bolj vnet, kakor za Vaša društva. Nadalje imenujete naš jezik »bindišerski«. To priča o Vaši »visoki« kulturni izobrazbi. Menda pa le teče tudi po Vaših žilah slovenska kri? Za danes dosti! Če Vas veseli, pa se zopet oglasite, da bo kaj zabave! Ta čas pa hajl! — Valentin Mörtl, kaplan oskrbnik.

S pota. (Nemška koroška »kultura« huj, — znanje pa pfuj!) Gospod urednik! Izvabilo me je na Gospojnico na cerkvanje na Spodnje Koroško v neki kraj na severnem bregu Drave, kateri se kaj rad ponaša s svojo »tajč-nacionalnostjo«. Lačen in žejen stopim s svojci v gostilno, da se okrepčamo. Končno hočem plačati, pokličem natakarico, ji napovem svojo ceho, in glej ga spaka! Dekle, ki je obiskovalo tamonjo nemško šolo, uboga žrtev blaznega koroškega šolskega sistema, tisto dekle, ki je po vplivu koroške nemške gonjarske mode, nas pri vstopu takoj znalo pozdraviti z »Guten Morgen«, meneč, da Slovenci zmorejo biti le še zadnji hlapci in dekle, tako napačno vzgojeno dekle torej, ni znalo računati zneska 1 K 28 h, kljub vsemu trudu ne slovenski in tudi ne — nemški. Morebiti nekoliko dolgočasen slučaj, a je vzlet iz praktičnega življenja in kaže slavni neuspeh učenja, pri katerem se povdarja le nemška podlaga in končno mučenje, nasilstvo onih Nemcev, neumnost in sovraštvo do Slovencev, ki so na krmilu. Mi smo se takih šol vedno branili, in življenje kaže, da imamo prav le — mi. Pametnim smo to dokazali že neštetokrat. Navadno pa imajo taki prenapeti Nemci in nemčurji odloga 60 let, preden se spametujejo. Računati se je treba pač res naučiti, in to gre najlažje in najboljše v maternem jeziku. Samo nemško izgovarjanje števil še nikakor ne zadoštuje.

Tinje. (Velika Gospojnica.) Godovni praznik naše nadžupnije — Vnebovzetje M. D. — se je po starišgi tudi letos kar najslavesneje obhajal. Udeležba ljudstva je letos zaostajala za številom drugih let, ker vsled skrajno slabega vremena proti predvečerju ni prišlo od daljnih krajev toliko romarjev. Častno zastopana je bila domača in sosednje župnije. Glavno cerkveno opravilo se je pričelo ob osmi uri z obhodom z Najsvetejšim, pri katerem je sodelovala domača godba. Nato je mil. g. prošt daroval obobilni asistenci, v za ta dan čedno okrašeni cerkvi, slovesno pontifikalno mašo. Na koru je lepo se razvijajoči cerkveni zbor pel Foersterjevo latinsko mašo. Žal, da se je pripetila tudi neka nezgoda. Med »pranganjem« se je večernemu zvonu odtrgal klad (knebel), ki je zvonarju zdrčal po križu ter ga precej znatno poškodoval. — Popoldan se je razvila po vasi »žegnanska« zabava. V vseh treh vaških gostilnah so godli in plesali. V eni je bil tudi značajni slovenski mladenič Pavel Miglar, p. d. Kropivnikov. Znana dva prepečaca, — ki rada s ponosom povdarjata, da sta »tajč-nacional« (!) — in kojih eden ima baje posebno kosmato vest, ga začneta obdelovati brez prevoda, menda samo zato, ker ima ta greh, da se čuti za Slovence, z za-ušnicami. Stvar bo imela še sodnijske posledice. Seveda na sejmju mora govoriti »kultura«.

Sinčavas, dne 19. avgusta 1912. — † Jan. Šumah. Neizprosna smrt nam je zopet pobrala enega naših najboljših mož. Včeraj je umrl g. Jan. Šumah, posestnik v Sinčivasi,

bivši dolgoletni župan občine Dobrlavas, podpredsednik zadruga v Sinčivasi, ustanovitelj in dolgoletni predsednik Posojilnice v Sinčivasi, bivši odbornik Katoliškega političnega društva koroških Slovencev. Gosp. Šumah je bil rojen v Sinčivasi leta 1844. iz domače Šumahove rodbine. Brat Valentin se je posvetil duhovskemu stanu in je bil eden najodličnejših slovenskih duhovnikov na Koroškem; Janez pa je prevzel domačo hišo. Z bratom sta si začrtala svoje delo: oba moža, ki sta umela potrebe naših dni in sta vzvišenemu smotru posvetila vse svoje moči. Bil je g. Šumah izvrsten gospodar, vzorno njegovo gospodarstvo je pričla njegovi delavnosti. Zato pa je užival v vsej občini veliko ugleda in so ga občani trikrat volili županom, šele potem, ko je tudi v veliki slovenski občini dobrolski postala agitacija nemških uradnikov vedno hujša, so bili Slovenci potisnjeni v manjšino. Občinsko gospodarstvo g. Šumaha je bilo vzorno in le občinski naš volilni red, ki nekaterim mogotcem zasigurava nadoblast, je zabil, da Slovenci niso mogli več županske časti izročevati občespoštovanemu g. Šumahu. Ko se je začela pred dvajsetimi leti ustanavljati posojilnica in je tedanji gosp. kaplan v Dobrlivasi, sedanji župnik v Grabštanju, g. Št. Baier, predlagal ustanovitev posojilnice za Dobrlavas, je bil g. Šumah izvršujoči organ. Posojilnica se lahko ustanovi, ali težko je leto za letom, deset, dvajset let posloovati in nositi vso odgovornost. Ta tovor bil je za g. Šumaha tem težji, ker so razmere tako nanesle, da je moral posojilnico vzeti v svojo hišo v Sinčivasi, in ker tukaj ni duhovnika, moral je biti sam poslovodja in predsednik. Seveda so mu pomagali drugi posestniki, ali vso skrb in odgovornost je nosil le sam. Ta teža je blagemu pokojniku postala neznosna, ko je lanska denarna kriza delovanje posojilnic tako izredno otežila. Šumahu je vsakdo zaupal, ali prišli so tudi tukaj dnevi kakor drugod, da so ljudje dvigali, predsednik pa ni vedel, od kod se naj izlepa brez odpovedi dobi denarja. Cvetoča posojilnica v Sinčivasi je sad Šumahovega dela. Ko se je leta 1899 ustanovila v Sinčivasi Gospodarska Zadruga, se je zopet vse zateklo k Šumahu. Le on je imel primerno stavbišče za potrebno zgradbo tik kolodvora, le on je mogel nadzorovati stavb. delo, le on je mogel vzeti v roke lokalni denarni promet, sprejemati in izplačevati za Zadrugo. Šumah je vzel vse to delo rad in voljan, kjerkoli se ga je potrebovalo, se je le reklo: Šumah, prosimo, to napravite vi, in zanesti si se mogel, da je bilo dobro opravljeno. Do letošnjega občnega zbora je bil g. Šumah potem podpredsednik Zadruga, letos je obnemogel in se je moralo voliti drugega. Ni treba naglašati, da je ta mož bil veren katoličan, kakršnih je malo. Na duhovnike se je v svojem delu naslanjal in iz te zaslombe zajemal moči za neumorno delo. V zasebnem življenju je bil ljubezniv in menda nikomur ni kedaj rekel žal besede. S svojo delavnostjo in varčnostjo si je ustvaril lepo domačijo, njegov nastop pa je bil tako skromen, da bi nikdo ne bil v njem spoznal odličnega gospodarja in rodoljuba. Naj blagi mož v miru počiva! Slovenski Korošci mu bodo trajno ohranili hvaležen spomin.

Zahomec v Ziljski dolini. (Shod.) V nedeljo, 25. avgusta, je izobraževalno društvo po daljšem presledku zopet enkrat priredilo pri Hrepcu zborovanje, pri katerem so uprizorili Finžgarjev igrokaz »Naša kri.« Zborovanje je bilo prav dobro obiskano, kljub temu, da je iz kljubovalnosti isto popoldne napovedal učitelj Zwick iz Gorij pri cerkvi brizgalne vaje. (Pri teh vajah so se tako vadili, da so nekateri hodili po grobovih. To je pa že malo prehudo!) Pomen igre je zelo lepo razložil č. g. Štritoč, nakar je govoril o narodnosti g. Smodej iz Celovca. Shod je pokazal, da Ziljani želijo shodov in jim je treba le večkrat nuditi priložnost.

Borovlje. (Gostje na žegnanju.) V nedeljo, dne 11. avgusta, smo imeli v Borovljah žegnanje. Po stari navadi se povabijo na žegnanje telesni in duševni sorodniki. Tako je tudi naša požarna bramba povabila svoje sorodnike po krvi in duhu — nemčursko požarno brambo iz Tržiča. Po dolgem prigovarjanju in za plačo 5 kron za osebo je odposlala tržiška požarna bramba

20 mož čez Ljubelj. Pristrčno povabljeni gostje so prišli v Borovlje mokri kot miši, da je kar od njih teklo, a tolažili so se z upanjem, da bodo kot povabljeni ravno tako pristrčno sprejeti. Toda namesto slavnega sprejema jih je čakal samo eden. Kako so se gostje spogledavali! Pomirili so se nekoliko, ko so videli, da so se Borovčiči potrudili in pozneje naredili nekak običajen sprejem. »Pristno nemško« borovško požarno brambo pa je čakala še ena blamaža: gostje iz Tržiča, četudi »Nemci«, niso znali nemško in tako so morali svetovnoznani »Loibldeutsche von Ferlach« s svojo pravo barvo na dan in govoriti z gosti v materinem, slovenskem jeziku, da so se razumeli, kar je bilo za visoke osebe, kot je na primer Damkov Foltej, nadvse očitno vidno sitno, posebno pa še zato, ker gostje niso bili tako imenitnega poklica kot borovski gasilci — suhih grl.

Napad na dva duhovnika. V Parizu je napadel 24. t. m. dva duhovnika na sprehodu z revolverjem neki postopač Guinot. Enega duhovnika je zadel v roko, drugega v stegno. Sprehajalci so planili po napadalcu in policiji se je le težko posrečilo, iztrgati zločinca razjarjeni množici. Taki slučaji se dogajajo po navadi vsled grde, brezvestne hujskarije zoper duhovnike.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Politične vesti.

Vojna nevarnost na Balkanu.

Laško-turška vojna je dala balkanskim narodom povod, da so se začeli gibati in misliti, kako bi se maščevali nad staram svojim sovražnikom, nad Turki, in bi na njihov račun povečali svoje države. Zadnji čas so Turki zopet začeli v Makedoniji moriti kristjane. To je dalo Bolgarom, Srbom, Črnogorcem in Grkom nov povod za odpor in za vojno razpoloženje. Črnogorci so postavili ob turški meji okrog 30.000 mož. V Belgradu so se vršile demonstracije zoper Turke in v Sofiji je bolgarsko ljudstvo pozivalo vlado, da napove Turčiji vojno. Avstrijski zunanji minister grof Berchtold je hitro poklical druge države na posvetovanje, kako urediti razdrapano notranje turške razmere, da se prepreči vojna, in je tako prehitel Rusijo. Če bi bilo odvisno le od balkanskih narodov, bi bil vojni ples na Balkanu neizogiben, toda dandanes zapovedujejo manjšim državam večje države, kakor Angleška, Francoska, Nemčija, Rusija, ki so ljubosumne in ne trpijo, da bi si balkanske države z Avstrijo vred razdelile od Turkov priropano ozemlje in se na škodo teh velikih držav — okrepile.

Društveno gibanje.

Slovensko katehiško društvo vabi na svoj mesečni sestanek v četrtek, 5. septembra, ob pol dveh popoldne v župnišču v Podkloštru. En referat bo o nazornosti veronauka. Predsednik.

Guštanj. Kat. izobraževalno društvo za Guštanj in Tolsti vrh priredi dne 1. septembra »pri Petraču« veselico. Na sporedu je: Govor, igra »V Ljubljano jo dajmo«, šaljiva pošta in srečolov. Ako bo slabo vreme, se preloži veselica za 14 dni.

Gorenče. Gorenška dekleta uprizorijo v nedeljo, dne 1. septembra, pri Buchbauru ob dveh popoldne igro »Vestalka«. En govor.

Vogrče. Na Malo Gospojnico se popoldne po blagoslovu vrši v gostilni pri Škofu občni zbor podružnice »Slovenske Straže«. Odbor.

Bilčovs. Katol. slov. izobraževalno društvo »Bilka« napravi svoj mesečni shod v župnišču v Bilčovsu dne 1. septembra 1912, dopoldne po sveti maši. Na sporedu: dva govora, petje moškega in mešanega zbora. Odbor.

Prevalje. Letošnji občni zbor tukajšnjega slovenskega delavskega društva z običajno letno veselico se vrši na praznik Marijinega rojstva, v nedeljo, dne 8. kimovca, popoldne po blagoslovu v prostorih Šteklave gostilne. Na sporedu so: govor, igre »Branec« in »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta« in tombola. Odbor.

Slov. katol. izobraž. društvo »Straža« na Dunaju priredi ob priliki evharističnega kongresa pozdravni večer na čast slovenskim udeležencem. Ta večer naj pokaže, da bivajo na Dunaju tudi Slovenci, in sicer Slovenci, ki niso zatajili v velikem mestu svojega naroda in vere očetov. Za te svetinje, ki jih hrabro in vztrajno branijo pred sovražniki slovenskega naroda in katoliške cerkve, naj dobe naši rojaki v tujini novega ognja in navdušenja. Spomin na rodno grudo jim bo stopil živeje pred oči v veliki družbi poštenih slov. src. Zato naj zbere pozdravni večer, ki ga priredi »Straža« v soboto, 14. septembra, ob 8. uri zvečer v V. okraju, Schloßgasse št. 5, vse dunajske Slovence, ki se zbirajo v izobraževalnem društvu »Straža« in udeležence evharističnega shoda.

Gospodarske stvari.

Kmetijska šola na Grmu prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1912/13. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo predvsem sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev in sploh mladeničem, ki morejo le po zimi od doma. Mladeniči, ki so kaj bolj šolanji, se morejo sprejeti tudi v drugi tečaj zimske šole, tako da ostanejo le pet mesecev na šoli. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena predvsem sinovom iz vinorodnih krajev naše dežele. Za sinove kranjskih posestnikov je razpisanih 36 prostih mest. Plačujejo učenci pa plačujejo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec. Prošnje za sprejem v šolo je vrožiti zadnji čas do 15. septembra t. l. na ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

Kuga na gobcih in parkljih se je pojavila v beljaškem in podkloštarskem okraju, da nameravajo prepovedati dohod na Dobrač. Kljub temu pa se je vršila v nedeljo, 25. t. m., veselica (Sommerfest) v Podkloštru, čeravno je bilo živinozdravniku naznanjeno, da se je pojavila v Podkloštru imenovana živinska kuga. Živinozdravnik pa ni ničesar našel in beljaško okrajno glavarstvo seveda tudi ne. Ko je pa svoj čas S. K. S. Z. priredila v Svečah socialni kurz, ga je celovski, Slovecem »strašno« prijazni okr. glavar takoj prepovedal, četudi ni bilo na vasi te kuge. Vladni organi imajo res čisto posebne oči: kugo najdejo, kjer je ni, ne najdejo pa je, kjer je, čeravno preti živinorejcem velika škoda. Je že tako: Beljaški nemškutariji se mora ustreči, tudi če trpi kmet, kmete se pa sicer v tej zadevi strašno šikanira. Oj, blažena Koroška!

Gnojite deteljna polja in travnike. Zna je, da so vsled lanske suše in suhega vremena v letošnji vigredi deteljna polja ponekod tako trpela, da so jih morali podorati. To se je dogajalo tam, kjer je bilo slabo gnojeno. Izredno dobra pa so se držala, kakor poročajo iz izkušnje, deteljišča, ki so bila redno gnojena s Thomasovo moko, ki je znana kot najcenejše gnojilo s fosforovo kislino, ki se najbolje obnese. Kmetovalci naj torej ne zamudijo, nakupiti pravočasno Thomasovo moko, ker se v jeseni toliko povprašuje po njej, da jo je le težko dobiti.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Književnost.

»Družinska pratika za leto 1913«, ki se je v zadnjih par letih tako splošno priljubila, da se nahaja že skoro v vsaki hiši, je ravnokar izšla. Dobiva se od sedaj nadalje v vseh trgovinah. Cena 24 vinarjev izvod, po pošti 5 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri »Katoliški Bukvarni« ali pa v prodajalni »Katoliškega tiskovnega društva«. Zahtevajte povsod našo »Družinsko pratiko« s podobo svete družine. Razprodajalci dobe znaten popust.

Slovstvena novost. Šmarnice za l. 1913 se že stavijo v tiskarni novomeški. Na svetlo jih je dal kanonik Žlogar. Na to okolnost opozarjamo za ta slučaj, če bi katera druga tiskarna isto nameravala.

Božena Němcová: Češke pravljice. Slovenski mladini priredil Janko Osojnik. 1. zvezek. Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin. V Mariboru 1912. Založil »Mariborski Sokol«. Tiskala Zadružna tiskarna v Krškem. Str. 79.

Listnica uredništva.

Rajbl: Preveč osebna zadeva. — Zg. J.: O takih rečeh se pišeta dva stavka, kar je več, je škoda za prostor v listu. — Globasnica: Take vrste zahvale se sprejemajo v list le kot inserat, pa so tudi nepotrebne.

Vidite,

kako je bilo dobro, da ste pazili na »kavin mlinček«

Tvorniška znamka.

ter da ste zavrnili oni zavitek kot ne »pravi Franck:« iz tovarn Henrik Francka sinovi v Zagrebu.

Pri živilih je predvsem vendar kakovost merodajna, ker ona opraviči tudi ceno radi večje izdatnosti, prijetnega in močnega okusa.

im 106

Kovačnica na vodo, za orodnega in konjskega kovača, s stanovanjem, je naprodaj. Pojasnila daje gosp. Iv. Eberwein pri Božjem grobu, pošta Pliberk, Koroško.

Loterijske številke.

Table with lottery results for Brno, Linc, and Trst on various dates.

Tržne cene v Celovcu

22. velikega srpana 1912 po uradnem razglasu:

Table of market prices for various goods like wheat, oil, and livestock in Celovec.

Table of market prices for various types of livestock (pigs, cows, sheep, etc.) in Celovec.

»Gostilna Šljaher« v Logavesi nad Vrbskim jezerom se priporoča p. n. občinstvu, izletnikom in turistom za mnogobrojen obisk.

Zahvala.

Za izraze iskrenega sočutja povodom prehitre smrti nepozabne soproge in matere, gospe

Katarine Gorjanc

roj. Jenko

si usojamo izreči vsem pogrebcem, zlasti sorodnikom iz Ljubljane, svojo najiskrenejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo slav. odboru in osobju Mohorjeve Družbe za nepričakovano, hitro pomoč. Vsem Bog plačaj!

Št. Rupert pri Celovcu, 21. avgusta 1912.

Žalujoči ostali.

V najem se da

manjše posestvo

z novim poslopjem blizu Velikovca. — Posetje je 20 birnov. Več pove upravnistvo »Mira« pod št. 35. Za odgovor naj se priloži znamko za 10 vinarjev.

Denar si prihranite, če pijete mojo zelo priljubljeno štedilno kavo (nadomestilo za kavo).

1 kg samo K 1.60, finejša 1 „ „ 2.—.

Poskušno blago proti 60 vin. v pisemskih znamkah, sicer od 5 kg naprej pošilja franco do poštnega kraja trgovina s kavo in kavina pražarna Janez Fleimiš, Dunaj XVII, Kalvarienberggasse št. 12.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku

registr. zadr. z neomej. zavezo s tem naznanja, da razen običajnega uradovanja ob četrtkih

od 1. avgusta 1912 naprej sprejema hranilne vloge tudi vsako nedeljo po prvi sveti maši. Odbor.

Darilo za čitatelje tega časnika. Darujemo 3000 parov čevljev!

Da uvedemo svoje izborne zelo elegantne chevročevlje iz najboljšega trpežnega usnja, moderne fasone, darujemo 3000 parov čevljev, kakor na podobi. Le za delo je treba plačati K 15.— za 3 pare. Pošljamo čisto po volji čevlje na jermene za gospode ali gospe z vsako poljubno številko ali po vsaki centimetrski meri. Dobite torej za samo K 15.— 3 pare izbornih čevljev, ki stanejo sicer K 42.— in s katerimi boste gotovo zelo zadovoljni.*

Pošiljatve po povzetju ali predplačilu. Zamena dovoljena, torej noben riziko. Vsa naročila na naslov R. BERGER-ja eksport čevljev, Dunaj 27, poštni predal 112. * Šele od Vašega priporočila računamo na dobiček.

Advertisement for 'Poceni češko posteljino perje' (cheap Czech bedding) featuring an illustration of a goose and detailed product information.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

Od 1878! Povsod izkušeni sloveči in priljubljeni
domači zdravniki. Pri večjih naročilih
znatno znižane cene.

Lekarnarja **A. Thierry-ja BALZAM.**

Edino pristen z zeleno redovico kot varstveno znamko.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
A. Thierry in Pregrada
bei Bolzano-Sasserridan

Postavno zavarovano.
Vsaka ponaredba, posnemanje in raz-
prodaja drugih balzamov z znamko,
ki lahko moti, se bo sodnijskim pot-
tom zasledovalo in kaznovalo. — Ne-
dosegljivo zdravilno sredstvo proti
vsem boleznim dihal, pri kašlju,
zasliženju, hripavosti, olajša katar,
prsne in pljučne bolezni, posebno
dobro sredstvo pri influenci, želo-
dnim boleznim, vnetju jeter in sle-
zene, netečnosti, slabi prebavi, zap-
eki, proti zobobolu in ustnim bo-
leznim, trganju v udih, opeklinam,
prišću itd. 12 malih ali 6 dvojnih ste-
klenic ali 1 velika specialna stekle-
nica stane K 5'60.

Lekarnarja **A. Thierry-ja**
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti vsem
še tako starim ranam, tvorom, ranitvam,
vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz
telesa in pripravi marsikatero bolešno ope-
racijo. Zdravilno sredstvo proti še tako
starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3'60.

Razpošilja: Lekarna »Pri an-
gelu varihu« Adolf THIERRY
v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Družinska PRATIKA za leto 1913 je ravno izšla

z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino in mnogimi slikami.
Dobiva se skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljub-
ljani: v „Katoliški Bukvarni“, prodajalni „Katol. tiskovnega
društva“, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič,
F. M. Schmitt in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katol.
tiskovnega društva“. — Cena komadu 24 vin., po pošti 5 v
več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

U zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

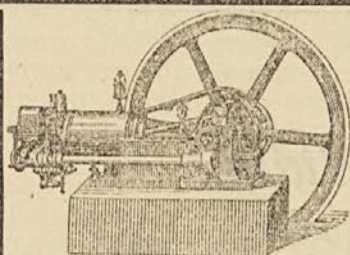
je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8'—, za družnike
K 6'—, po pošti franko K 1'— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 12'—, za družnike K 8'80, po pošti
franko K 1'— več.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so

orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroji
iz tovarne

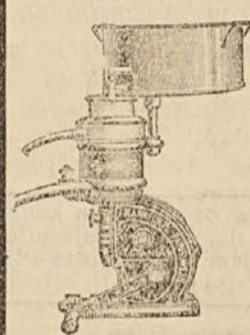
C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Vajenca,

ki je več slovenščine in nemščine,
sprejme Josip Kandut, trgovina s
steklenino v Borovljah.

Titania brzoparilniki za živinsko krmo

z odklopljivim obodom, čisto iz kovanega železa in
jeklene pločevine so zajamčeno neporušni. Naj-
manjša uporaba kuriva, najhitrejša napravlanje
pare, najkrajše parenje, slaba krma zopet porabna

Titania centrifuge, v sestavi, trpežnosti in natanč-
nosti v posnemanju neprekošene.
Stroji za sejanje, za obračanje sena, senene grablje itd.
najboljše kakovosti.

Titania tovarna, Wels št. 196, Zg. Avstrijsko.

Zastopsiva posoda!! — Pošljamo na poizkušnjo. Plačevanje na ob-
roke rado dovoljeno. Prospekti, spričevala zastonj. Zastopniki se iščejo povsod.

Edino slovensko narodno podjetje

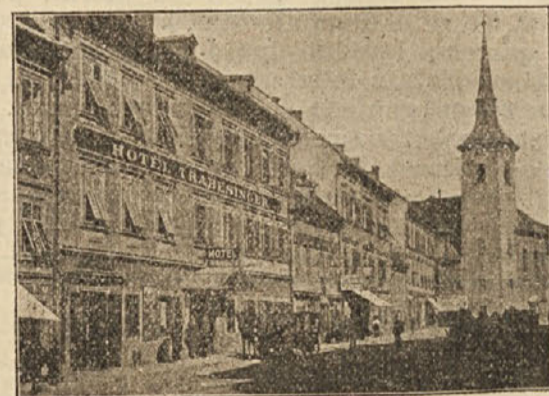
Hotel Trabesinger

— v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5. —

Podpisani voditeljci hotela Trabe-
singer se vljudno priporočata vsem
veleocenjenim slovenskim in slovanskim
gostom, ki prenočujejo ali za več časa
ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe
lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zajamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnatega vrta. V hotelu Trabe-
singer dobite vsak dan, posebno pa v
sredah, prijetno slovensko družbo. —
V poletnem času pričakuje na kolo-
dvoru gostov domači omnibus. Sloven-
ski romarji in romarice, ustavljajte se
samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste
vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela

Lojzika in Pepca Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge
obrestujemo po 4 1/2 % od dne vloge
do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznim izgubl.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavnice.
Eskompt in incasso menic. Borzna narcčila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8'— za
komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji
na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10'— za komad.
Prodaja vsah vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.